

АНАЛИ

ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА У БЕОГРАДУ

Година XXX

мај — август

Број 3 — 4

UDK 34

YU — ISSN 003 — 2565

САДРЖАЈ

ДР МИХАИЛО КОНСТАНТИНОВИЋ:

Прилог теорији ризика у римском класичном праву —	247
Забрана злоупотребе права и социјализација права — —	261
Питање својине — — — — — — — — — —	282
Означавање закона — — — — — — — — — —	294
Књижевни и уметнички рад и право — — — — —	308
Тенденција модерних законодавстава у смислу ограничења права на наслеђивање — — — — — — — —	351
Право, сила и правичност — — — — — — — — — —	361
Хипотека на стоци — — — — — — — — — —	365
Југословенски грађански законик — — — — — — — —	384
Колективни уговори о раду — — — — — — — — — —	397
Извори брачног права — — — — — — — — — —	410
Идеје Валтазара Богишића о народном и законском праву	422
Одговорност закупаца за пожар — — — — — — — —	434
Реформа брака и заштита деце и мајки у Совјетском Савезу — — — — — — — — — —	448
Опште напомене уз тезе за предпројекат закона о наслеђивању — — — — — — — — — —	468
Развод брака због тешке поремећености брачних односа	484
Однос између права на накнаду штете и права на осигурану суму — — — — — — — — — —	496
Основ одговорности за проузроковану штету — — — —	507
Природа уговорне казне — смањење од стране суда —	520
Оштећење преко половине и зеленашки уговори — —	529
Стара „правна правила” и јединство права — — — —	540
Забрањени уговори о трговини — — — — — — — — — —	549
Осигурање и одговорност у југословенском праву — —	559
Друштвена својина — — — — — — — — — —	575
Конвенција о застарелости у области међународне продаје телесних покретних ствари — — — — — — — — — —	582
Предговор за превод швајцарског Законика о облигацијама — — — — — — — — — —	606

CONTENTS

DR MIHAILO KONSTANTINOVIĆ:

A Contribution to the Theory of Risk in Roman Classical Law — —	247
Prohibition of Abuse of Rights and the Socialization of Rights — —	261
From Ownership as an Individual Right to Ownership as a Social Function —	282
Disignation of Law — — — — — — — — — — — — — — — — — —	294
Literary and Artistic Work and Rights — — — — — — — — — — — —	308
Tendencies of Modern Legislatures in Respect of Limitation of the Right to Inheritance — — — — — — — — — — — — — — — — — —	351
The Law, Force, and Legal Equity — — — — — — — — — — — — — —	361
Mortgage on Cattle — — — — — — — — — — — — — — — — — —	365
The Yugoslav Civil Code — — — — — — — — — — — — — — — — — —	384
Collective Labour Contracts — — — — — — — — — — — — — — — — — —	397
The Sources of Marriage Law — — — — — — — — — — — — — — — — — —	410
The Ideas of Valtazar Bogišić on Common and Statute Law — — —	422
Responsibility of Renters in Case of Fire — — — — — — — — — — — —	434
Marriage Reform and the Legal Protection of Children and Their Mothers in the U.S.S.R. — — — — — — — — — — — — — — — — — —	444
General Remarks in Supplement of the Draft of the Inheritance Law —	468
Divorce of Marriage due to Severe Deterioration of Marital Relations —	484
The right of Compensation of Damage and the Right to the Insurance Amount (Question of Cummulation) — — — — — — — — — — — — — —	496
The Basis of Liability for Damage Caused — — — — — — — — — — — —	507
The Legal Nature of Contractual Penalties Reduction by the Courts —	520
Damage „Over one Half” and Usury Contracts — — — — — — — — — — — —	529
The Old „Legal Rules” and the Uniformity of Law — — — — — — — — — —	540
Prohibited Trade Contracts — — — — — — — — — — — — — — — — — —	549
Insurance and Responsibility in Yugoslav Law — — — — — — — — — — — —	559
Social Ownership —	575
The Convention on Legal Expiration in the Field of International Sale of Physical Movable Property — — — — — — — — — — — — — — — — — —	582
Preface to the Swiss Code of Obligations — — — — — — — — — — — — — —	606

SOMMAIRE

DR MIHAILO KONSTANTINOVIĆ:

Contribution à la théorie du risque dans le droit romain classique —	247
La défense de l'abus de droit et la socialisation du droit — — — —	261
De la propriété du droit individuel à la propriété de fonction sociale —	282
La désignation des lois — — — — — — — — — — — — — — — — — —	294
Le travail littéraire et artistique et le droit — — — — — — — — — — — —	308

Les tendances des législations modernes dans le sens la limitation du droit à la succession — — — — — — — — — — — — — — — —	351
Le droit, la puissance et l'équité — — — — — — — — — — — — — — — —	361
L'hypothèque sur le bétail — — — — — — — — — — — — — — — —	365
Le Code civil yougoslave — — — — — — — — — — — — — — — —	384
Les contrats collectifs de travail — — — — — — — — — — — — — — — —	397
Les sources du droit de mariage — — — — — — — — — — — — — — — —	410
Les idées de Valtazar Bogišić relatives au droit national et au droit legal	422
La responsabilité des locataires pour l'incendie — — — — — — — — — —	434
La réforme du mariage et la protection des enfants et des mères dans l'Union Soviétique — — — — — — — — — — — — — — — —	448
Remarques générales sur les thèses de l'avant-projet de la loi sur les successions — — — — — — — — — — — — — — — —	468
Le divorce pour cause de troubles graves dans les rapports entre les époux — — — — — — — — — — — — — — — —	484
Le rapport entre le droit à la réparation du dommage et le droit à la somme assurée — — — — — — — — — — — — — — — —	496
Le fondement de la responsabilité pour le dommage provoqué — —	507
La nature de la peine contractuelle — la réduction de la part du tribunal — — — — — — — — — — — — — — — —	520
L'endommagement au-dessus de la moitié et les contrats usuriers —	529
Les anciennes „regles de droit” et l'unité du droit — — — — — — — —	540
Les contrats de commerce interdits — — — — — — — — — — — — — — — —	549
L'assurance et la responsabilité dans le droit yougoslave — — — — —	559
La propriété sociale — — — — — — — — — — — — — — — —	575
Convention relative à la prescription dans le domaine de la vente internationale des biens mobiliers corporels — — — — — — — — — —	582
Avant-propos du Code des obigation suisse — — — — — — — — — — — —	606

Михаил Константинович Хромов

(1897 — 1982)

Професор Михаило Константиновић био је више од педесет година присутан у нашем правном животу, и својим делом заузима посебно место у нашој најновијој правној историји.

Дуга је листа свега онога што је он радио и урадио. Све до пензионисања 1969. године био је шеф Катедре за грађанско право и руководиолац чувеног Општег семинара за грађанско право, на коме је својим слушаоцима дуги низ година откривао лепоту права и уливао им љубав за право. Био је оснивач и први главни и одговорни уредник нашег часописа „Анали“, у два маха декан Правног факултета у Београду, оснивач и дугогодишњи председник Спољнотрговинске арбитраже при Привредној комори Југославије у Београду, која је, захваљујући умногоме и његовом утицају и доприносу, израсла у угледну установу у земљи и у иностранству. Један је од твораца Општих узанси за промет робом, које је 1954. године донео пленум Главне арбитраже и које су дуго служиле као извор нашег привредног и облигационог права. Поред активног и врло плодног рада у међународним комисијама за унификацију права (посебно о продаји покретних ствари), израдио је нацрте већег броја наших законских текстова, који су практично усвојени онако како их је он редиговао: Основни закон о браку (1946), Основни закон о односима родитеља и деце (1947), Основни закон о старатељству (1947), Закон о усвојењу (1947), Закон о застарелости потраживања (1953) и Закон о наслеђивању (1955).

Докторирао је у Француској, бриљантно одбранивши докторску дисертацију из области римског права, под насловом „*Periculum rei venditae en droit romain classique*“, За потребе својих слушалаца на општем курсу написао је много пута престижампавани уџбеник „Облигационо право“ (под скромним поднасловом „Белешке по предавањима професора Михаила Константиновића“). При крају свог радног века (1969) објавио је у облику нацрта облигационог законика дело „Облигације и уговори, Скица за Законик о облигацијама и уговорима“, које је више година примењивано у пракси као прави законик. Редактори Закона о облигационим односима прихватили су „Скицу“ као основ за рад на облигационом законнику, преузимајући највећи број решења предложених у њој и усвајајући њену законодавноправну технику.

Блистава ума, широке правничке и опште културе, изврсни зналац матерњег али и неколико светских језика, оставио је иза себе и велики број чланака класичне вредности, објављених у разним часописима пре и после рата. И као што је његова усмена реч увек остављала снажан утисак, тако су и ови радови вршили велики утицај на развој наше научне правне мисли и на образовање многих генерација правника.

Једна од одлика професора Константиновића, чији су усправан и одмерен лик његови ученици и поштоваоци задржали у памћењу и срцима као узор, била је скромност. Због те скромности није волео да прима јавна признања за свој рад и одлучно је одбио да Правни факултет у Београду и часопис „Анали” изразе своје поштовање према његовој личности и делу издавањем посебног броја часописа са радовима његових колега и ученика, као што се то већ радило и ради у част наших истакнутих професора. Он је то одбио и у време када је напуштао активан рад на факултету и у време прославе осамдесетогодишњице живота.

Поштујући и даље овакво његово опредељење и полазећи од тога да је жеља (па и она постхумна) сваког творца духовних вредности да његово дело служи онима којима је намењено и да што дуже живи, као и од тога да је објављена реч и нека врста јавне својине, редакција „Анала” је уз сагласност породице преминулог професора одлучила да приреди овај избор његових чланака објављених у разним и данас тешко приступачним часописима. Тако ће ово велико правничко благо постати доступно широком кругу корисника, посебно младих, обогаћивати их и служити им као путоказ, узор и подстрек.

Радови су прештампани без икаквих објашњења и без прилагођавања данашњој терминологији и језичким правилима.

Уређивачки одбор „Анала”